

המפגש השנתי ה-40 של החוג הישראלי לבלשנות ע"ש חיים רוזן

תקצירי ההרצאות

אוניברסיטת תל-אביב
יום רביעי, י' באדר ב' תשפ"ד
20 במרץ 2024

הוועדה המארגנת

פרופ' יהודית רוזנהויז, הטכניון וסוונטק בע"מ (נשיאת החוג)
ד"ר אנה ענבר, אוניברסיטת חיפה והמרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט (המזכירה
והגזברית של החוג)
ד"ר לאון שור, המכללה האקדמית אחווה (מבקר החוג)
ד"ר עינת גונן, אוניברסיטת תל-אביב
פרופ' חוה בת-זאב שילדקרוט, אוניברסיטת תל-אביב

הכינוס מתקיים בתמיכת

בית הספר למדעי היהדות וארכאולוגיה ע"ש חיים רוזנברג, אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר לפילוסופיה, בלשנות ולימודי מדע, אוניברסיטת תל-אביב
מרכז קורת לציוויליזציה יהודית, אוניברסיטת תל אביב

החוג הישראלי לבלשנות

ע"ש חיים רוזן

בית הספר לפילוסופיה, בלשנות
ו לימודי מדע

בית הספר למדעי היהדות
וארכאולוגיה ע"ש חיים רוזנברג

מרכז
קורת
KORET CENTER
FOR JEWISH STUDIES

תוכנית המפגש השנתי ה-40 של החוג הישראלי לבלשנות ע"ש חיים רוזן

20 במרץ 2024

אוניברסיטת תל-אביב

אולם רוזנברג 001

התכנסות 9:00–8:30

ברכות 9:05–9:00

פרופ' יהודית רוזנהויז, נשיאת החוג הישראלי לבלשנות ע"ש חיים רוזן

מושב א: שיח ותחביר יו"ר: ד"ר עינת גובן	10:20–9:05
אלוף, חצי אלוף ולא אלוף בכלל: מחמאה וגינוי בתגובות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק זהר לבנת (אוניברסיטת בר-אילן) ופנינה שוקרון-נגר (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)	9:25–9:05
"הזמנה למחנה הבוגדים? לא תודה": התבנית 'לא תודה' בתגובות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק רעות קמחי (אוניברסיטת בן גוריון בנגב) ופנינה שוקרון-נגר (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)	9:50–9:30
'הינה' בעברית המדוברת בתזמנו: דרכי תצורה ותחומי החלות שלמה יזרעאל (אוניברסיטה תל-אביב)	10:15–9:55

הפסקת קפה 10:35–10:20

מושב ב: מולטימודליות יו"ר: ד"ר רבקה הלוי	12:15–10:35
'הינה' בעברית המדוברת בתזמנו – האומנם "מילית הצגה"? לאון שור (המכללה האקדמית אחווה), אנה ענבר (המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט; אוניברסיטת חיפה) ושלמה יזרעאל (אוניברסיטת תל-אביב)	10:55–10:35
Multichannel resources of co-construction in conversation Nikolay Korotaev (Russian State University for the Humanities; Institute of Linguistics, Russian Academy of Science)	11:20–11:00
Spoken varieties of 'well-described' languages as a source for typological comparison Vera I. Podlesskaya (Institute of Linguistics, Russian Academy of Science)	11:45–11:25
Turn expansion and the grammar-body interface: Speakers' embodied conduct at increments Yael Maschler (University of Haifa), Jan Lindström (University of Helsinki), & Simona Pekarek Doehler (University of Neuchâtel)	12:10–11:50

הפסקת קפה 12:30–12:15

מושב ג: רכישת שפה ושינוי לשוני יו"ר: פרופ' חוה בת-זאב שילדקרוט	13:45–12:30
דקדוק מבוסס-שימוש מסביר את רכישת תבנית הברירה מירה אריאל (אוניברסיטת תל-אביב), ענבל ארנון (האוניברסיטה העברית בירושלים) ושירה טל (The University of Edinburgh)	12:50–12:30
מפרש הפרדיקטים בסיפורים של חיילים ושל מבוגרים: ניתוח פסיכולינגוויסטי ליאת הרשקוביץ (אוניברסיטת תל-אביב) ודורית רביד (אוניברסיטת תל-אביב)	13:15–12:55
כיצד נוצרים פעלים בעברית החדשה? ורה אגרנבסקי (האוניברסיטה העברית בירושלים); המכללה האקדמית לחינוך ע"ש חוד ילון	13:40–13:20

החוג הישראלי לבלשנות

ע"ש חיים רוזן

הפסקת צוהריים 15:00–13:45
אספת חברים 15:25–15:00
הפסקה 15:30–15:25

מושב ד: פונולוגיה, מורפולוגיה ולקסיקון יו"ר: פרופ' רות ברמן	16:45–15:30
כפילות מורפולוגית בשמות תואר בערבית פלסטינית ליאור לקס (אוניברסיטת בר-אילן)	15:50–15:30
ערבית יהודית וערבית בישראל בהשפעת העברית יהודית רוזנהויז (הטכניון – מ.ט.ל., חיפה)	16:15–15:55
בין המגדר למקום: העיצור /t/ ומקומו בהגיית העברית החדשה תומר שפירא (אוניברסיטת בן גוריון בנגב) ורועי גפטר (אוניברסיטת בן גוריון בנגב)	16:40–16:20

הפסקת קפה 17:00–16:45

מושב ה: העת העתיקה יו"ר: ד"ר דני כלב	17:50–17:00
הצעה חדשה לפתרון תעלומת חוק ההידקקות בלשון המקרא דני כלב (המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילון)	17:20–17:00
בין פרשנות לבלשנות: עיון בדרשות סמנטיות של חז"ל ובמשמעותן אהרן גלצר (המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילון)	17:45–17:25

הוועדה המארגנת: יהודית רוזנהויז, אנה ענבר, לאון שור, עינת גונן וחוה בת-זאב שילדקרוט

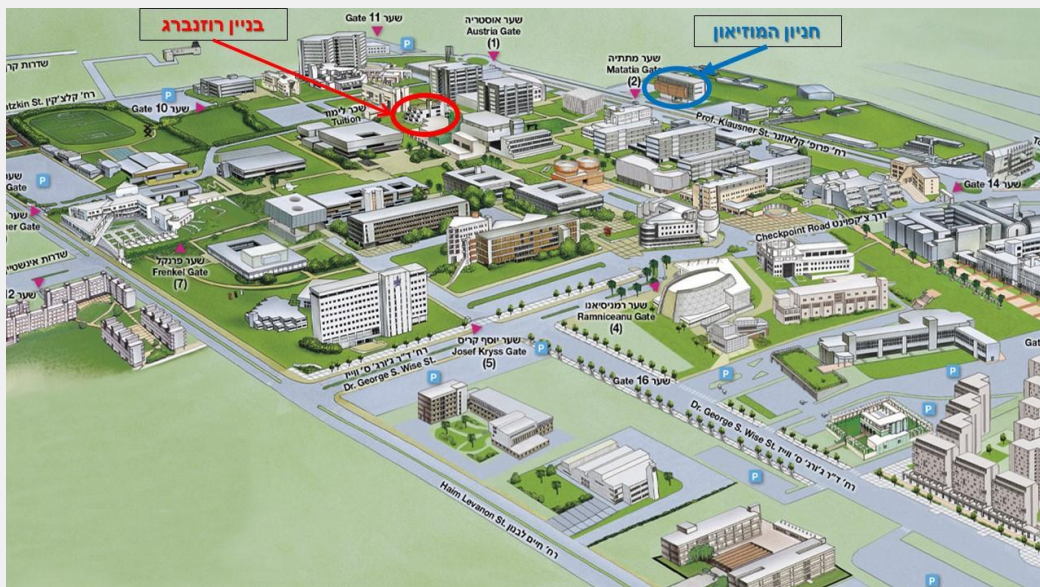
ניתן לצפות בתקצירים באתר החוג: <https://lingsocietyil.wixsite.com/site>

ההשתתפות בכינוס כרוכה בתשלום דמי חבר שנתיים בסך 120 ש"ח

התשלום יתבצע במזומן ביום הכינוס.

קישור להרשמה:

<https://forms.gle/FqBSHF9mGCK5ruEq6>

אלוף, חצי אלוף ולא אלוף בכלל:

מחמאה וגינוי בתגוביות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק

זהר לבנת ופנינה שוקרון-נגר

אוניברסיטת בר אילן; אוניברסיטת בן גוריון בנגב

pshukrun@bgu.ac.il Zohar.livnat@biu.ac.il

הרצאתנו תעסוק במחמאות העשויות לשמש לגינוי בתגוביות (טוקבקים) לפוסטים של שבעה פוליטיקאים ישראלים בשנים 2020–2021.

דפי הפייסבוק של פוליטיקאים משמשים כמרחב פורה של שיח בין פוליטיקאים למגיבים ובעיקר בין מגיבים למגיבים אחרים. בעוד השיח המתקיים בגבולות אותו מחנה פוליטי מתאפיין בתמיכה ופרגון, הרי שהשיח בין דוברים ממחנות פוליטיים יריבים (מגיבים/פוליטיקאים) מתאפיין בעימות, השתקה וזלזול (שוקרון-נגר, 2021). אחת מפעולות הדיבור שנפוצה בשיח הנידון, הן למטרת תמיכה הן למטרת עימות, היא פעולת הדיבור של מחמאה.

עיקרה של פעולת דיבור זו הוא הבעת עמדה חיובית כלפי הנמען או גורם שלישי (Kampf & Danziger, 2019), והיא נתפסת כאסטרטגיית נימוס שמטרתה לטפח את הדימוי החיובי שלו (Brown & Levinson, 1987). עם זאת, השימוש במחמאה או בשבח באופן אירוני לשם גינוי הוא רווח ועתיק יומין, ולא בכדי הוא שימש השראה למה שהיה כנראה הניסיון הראשון להגדיר אירוניה (לבנת, 2022, עמ' 16).¹ דוגמה שכיחה למחמאה אירונית, בלתי-כנה, המשמשת למעשה לגינוי, היא המבע **אתה גאון**, כשכוונתו לומר על אדם מסוים שהוא ההיפך מכך (כלומר טיפש). מחמאות אירוניות מסוג זה נידונו רבות בספרות המחקר, לרבות בהקשר לשיח הנידון (Shukrun-Nagar, 2020).

בהרצאתנו נתמקד במספר תבניות קולוקטיביות המשמשות הן למחמאות כנות הן (בעיקר) למחמאות אירוניות, ובראשן התבנית **אלוף/מומחה + ב + תחום מסוים**. נטען שמעצם הגבלת המחמאה לתחום או להיבט מסוים עשוי בהקשרים מסוימים להשתמע גינוי חלקי, שפירושו הוא שהמומחיות/אליפות אינה יכולה להיחשב מספקת – בכלל או לפחות במידה מסוימת.

נעמוד על כך שניתן למקם את מידת הגינוי בתבניות מסוג זה על-פני סקלה שנעה מהיעדר גינוי דרך גינוי בדרגות שונות ועד לגינוי מרבי, ונראה שבתבנית הנ"ל עצם קיום הגינוי ודרגתו נגזרים בעיקר מהמטען הריגושי של תחום האליפות/מומחיות המיוחס למושא המחמאה בהקשר לשוני וחוץ-לשוני ספציפי. לבסוף נצביע על כך שמחמאות שמהן משתמע גינוי חלקי עשויות להיתפס בהקשרים מסוימים כמעין פרדוקס, שבו דווקא תפיסת המחמאה ככנה מובילה גם לתפיסתה כגינוי.

המחקר הוא חלק מפרויקט מחקר תלת-שנתי הנתמך על-ידי הקרן הלאומית למדע (מענק מס' 2738/21).

¹ יש המבחינים בין "מחמאה", שבה מושא ההערכה החיובית הוא הנמען עצמו, לבין "שבח", שבו מושא ההערכה הוא גורם שלישי (שם). הבחנה זו לא תשמש אותנו במחקר.

רשימת מקורות

- לבנת, ז' (2022). מצחיק זה לא: האירוניה הלשונית כפרקטיקה של שיח. רסלינג.
- שוקרון-נגר, פי (2021). הדהודים אירוניים כאסטרטגיה של השתקה בתגוביות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק. *עיונים בשפה וחברה*, 14(1), 318–301.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage* (Vol. 4). Cambridge University Press.
- Kampf, Z., & Danziger, R. (2019). 'You dribble faster than Messi and jump higher than Jordan': The art of complimenting and praising in political discourse. *Journal of Politeness Research*, 15(1), 1–23.
- Shukrun-Nagar, P. (2020). "Hero, Genius, King and Messiah": Ironic Echoing in Pro-Ethos and Anti-Ethos Readers' Comments on Facebook Posts. In: Z. Livnal, P. Shukrun-Nagar, & G. Hirsch (Eds.), *The Discourse of Indirectness. Cues, voices and functions* (pp. 59–81). John Benjamins Publishing Company.

"הזמנה למחנה הבוגדים? לא תודה":

התבנית 'לא תודה' בתגוביות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק

רעות קמחי ופנינה שוקרון-נגר

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

pshukrun@bgu.ac.il reutki@post.bgu.ac.il

ההרצאה תעסוק בתבנית הסירוב 'לא תודה' בתגוביות לפוסטים בפייסבוק של שבעה פוליטיקאים ישראלים בשנים 2020–2021.

ככלל, התבנית 'לא תודה' משמשת בעיקר בסיטואציות יום-יומיות לסירוב מנומס שמטרתו על פי רוב לדחות הצעות של הנמען (Aijmer, 1997), לדוגמה: **תרצי קפה? לא, תודה!**, **לכבות את המזגן? לא, תודה!**. באופן מפתיע נמצא שתבנית זו משמשת בשכיחות גבוהה גם בתגוביות לפוסטים של פוליטיקאים בפייסבוק, לעיתים במענה לפוסט ולעיתים במענה לתגובית קודמת של מגיב אחר. השימוש בתבנית בשיח התגוביות מפר את הציפייה מהז'אנר: מדובר בשיח שברובו הוא ציבורי פוליטי, ולא בין-אישי, שחלק גדול ממנו מתאפיין באסטרטגיות של עימות (שוקרון-נגר, 2022), ושאינו מתאפיין בהצעות מהסוג שנענה בדרך-כלל באמצעות **לא תודה**. מטרת ההרצאה היא, לפיכך, לעמוד על הנסיבות הייחודיות שבהן התבנית משמשת בקורפוס הנידון ולהציג את הפונקציות הפרגמטיות שהיא משרתת.

הדיון ייערך בפריזמה של תאוריית פעולות הדיבור (Searle, 1976) ושל תאוריית הנימוס (Brown & Levinson, 1987). במושגים של פעולות דיבור נראה שבניגוד לצפוי, בקורפוס הנידון התבנית משמשת לסימון דחייה של מגוון פעולות דיבור, ולא בהכרח הצעה, ואילו במושגים של תאוריית הנימוס נטען שבשונה מהשימוש הרגיל בתבנית לריכוך האיום על הדימוי החיובי של הנמענים, בקורפוס הנידון היא משמשת בעיקר באופן אירוני, ובכך מתפקדת למעשה כאסטרטגיה של איום, ההולמת את האופי העימותי של הז'אנר.

המחקר הוא חלק מעבודת דוקטורט במסגרת פרויקט מחקר תלת-שנתי הנתמך על-ידי הקרן הלאומית למדע (מענק מס' 2738/21).

רשימת מקורות

שוקרון-נגר, פ' (2022). 'אין כמוך ביבי חיים שלי בלב': ישראלים כותבים לראש הממשלה. **עיונים בשפה וחברה**, 15, 138–159.

Aijmer, K. (1997). *Conversational Routines in English: Convention and Creativity*. Routledge.

Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge University Press.

Searle, J. R. (1976). A Classification of Illocutionary Acts. *Language in Society*, 5(1), 1–23.

'הינה' בעברית המדוברת בתזמננו: דרכי תצורה ותחומי החלות

שלמה יזרעאל

אוניברסיטת תל-אביב

izreel@tauex.tau.ac.il

המילית **הינה** מתוארת ברגיל כמילת הצגה. שימושיה של המילה בעברית המקרא נלמדו בדרכים מעמיקות (למשל, קוגוט, תשמ"ז; צדקה, תשע"ד). ניתוחה בעברית החדשה בכלל ובעברית המדוברת בפרט עודנו בראשיתו (Shor, Inbar, & Izre'el, forthcoming). בנייתו ראשוני (Izre'el, 2022, §3.1.2). תוארה **הינה** כסמן מודאלי-ראייתי (evidential).

הינה מתוארת ברגיל כמקדימה צירופים שמניים או משפטים. בהרצאתי אבדוק את דרכי התצורה (תחביר ופרוזודיה) ותחומי החלות (scope) של **הינה** בעברית המדוברת על יסוד ממצאים ממאגר העברית המדוברת בישראל (מעמ"ד). הגישה המחקרית העומדת בבסיס העיון מבוססת על ההנחה שהתחביר, מבנה המסר והפרוזודיה משתלבים במבנה השפה המדוברת ויוצרים אחדות קוהרנטית. סיקור תחילי של ייצוגיה התחביריים של **הינה** ניתן אצל Izre'el 2023. בהרצאתי אשתדל להראות כיצד **הינה** מלהטטת במרחב שבין החוץ-לשוני ללשוני, במרחב שבין הופעה כמבע בודד לבין הופעה בראשיתו של משפט או מבע, במרחב שבין השלכה על תחום רחב יותר בקשת שבין שמות בודדים לבין מקטעי שיח הגדולים ממשפט, ובמרחב שבין אנפורה לקטפורה.

רשימת מקורות

צדקה, י' (תשע"ד). הנה – כמסמנת מראה ישיר. בתוך י' צדקה (עורך), **מחקרים בתחביר ובסמנטיקה: פרקי המשך** (עמ' 553–555). אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. (נדפס לראשונה ב"צִהָרִי יום ג", תקצירי הרצאות בסמינריות המחלקתי בשנים תשנ"ה–תשנ"ו באוניברסיטת בראילן).

קוגוט, ש' (תשמ"ז). למשמעה ולמעמדה התחבירי של 'הנה' בעברית מקראית. **מחקרים בלשון**, ב/ג, 258–245.

Shor, L., Inbar, A. & Izre'el, S. (forthcoming). Revisiting presentative particles: Multimodal study of the Hebrew particle *hine*.

Izre'el, S. (2022). The Syntax of Existential Constructions: The Spoken Israeli Hebrew Perspective - Part I: Existential-Presentative Constructions. *Journal of Speech Sciences* 11. Campinas, SP:e022001.

Izre'el, S. (2023). The Syntax of Presentative Constructions: The View from Colloquial Israeli Hebrew. In: Т.И. Давидюк, И.И. Исаев, Ю.В. Мазурова, С.Г. Татевосов, О.В. Федорова (Ред.- сост.) *Язык как он есть: Сборник статей к 60-летию Андрея Александровича Кибрика*. Москва: Буки Веди. 121–128.

'הינה' בעברית המדוברת בת'זמננו – האומנם "מילית הצגה"?

לאון שור, אנה ענבר ושלמה יזרעאל

המכללה האקדמית אחווה המרכז האקדמי לוינסקיז'וניגייט; אוניברסיטת תל אביב
אוניברסיטת חיפה
shor.leon@gmail.com inbara9@gmail.com izreel@tauex.tau.ac.il

בקטגוריה של "מיליות הצגה" (presentative particles) נהוג לכלול מיליות שתפקידן הבסיסי להפנות את תשומת ליבו של הנמען אל קיומה של ישות הנמצאת בהקשר המידי של השיחה (Killian, 2022; Petit, 2010; Talmy, 2017). מיליות שזכרו בהקשר זה בספרות כוללות בין השאר את *voici/voilà* (צרפתית), *bot/boH* (רוסית), *ecce* (לטינית) ורָאָט (יידיש). לקטגוריה זו מקובל לשייך גם את המילית **הינה**, שאומצה לעברית הישראלית מלשון המקרא תוך פישוט המורכבות שבתפוצתה התחבירית המקורית (Gzella, 2013). בעוד מקבילתה המקראית נדונה רבות על ידי חוקרי לשון המקרא, תיאור פונקציונלי של **הינה** בעברית הישראלית, ובמיוחד תיאור מבוסס-מאגר, לוקה בחסר (צדקה, 1997; יזרעאל, תשע"ט; Izre'el, 2022; Tobin, 1991). בהרצאה נבקש למלא פער זה באמצעות ניתוח השימושים של **הינה** בעברית המדוברת ונסה לברר אם הקביעה כי תפקידה הבסיסי של **הינה** מערב את הפניית תשומת לב הנמען – ומכאן שראוי לשייכה לקטגוריית מיליות ההצגה – היא אכן מוצדקת.

לשם כך אספנו 50 תמונות של **הינה** משני מקורות הכוללים אינטראקציות פנים-אלפנים מצולמות: (1) קורפוס העברית (מרמורשטיין ואחרים, 2022); ו(2) תוכנית הראיונות "פגישה עם רוני קובן". מצאנו כי **הינה** עשויה להצביע הן על ישויות מוחשיות בחלל הפיזי של השיחה הן על ישויות מופשטות (מקטעי שיח קודמים או עוקבים). נציע כי משמעה הגרעיני של **הינה** הוא שינוי בגישה תפיסתית שאירע אצל הדובר או הוזמן מן הנמען. נוסף על כך נתאר שימוש פרוצדורלי של **הינה** שבו היא מצביעה על מקטע שיח קודם או עוקב וממסגרת אותו כהוכחה לטענתו הקודמת של הדובר. נציע כי שימוש זה משקף הרחבה של השימוש התפיסתי של **הינה**.

רשימת מקורות

יזרעאל, ש' (תשע"ט). לתחביר משפט הקיום בעברית המדוברת: משפט הקיום הפרזנטטיבי כמשפט חד-איברי. **לשונו**, פ"א, 400–386.

מרמורשטיין, מ', מטלון, נ', שור, ל', אפרתי, א', שקד, א', פולמן, א' וגבע, י' (2022). **קורפוס העברית: מאגר העברית הדבורה של האוניברסיטה העברית**. האוניברסיטה העברית בירושלים. נדלה ב-20 בדצמבר 2023: <https://www.huji-corpus.com>.

צדקה, י' (1997). הנה – כמסמנת מראה ישיר. בתוך י' צדקה (עורך), **מחקרים בתחביר ובסמנטיקה** (עמ' 553–555). אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

Gzella, H. (2013). Presentatives. In *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics*, edited by Geoffrey Khan.

- Izre'el, S. (2022). The syntax of existential constructions: The spoken Israeli Hebrew perspective. Part I: Existential-Presentative Constructions. *Journal of Speech Sciences, 11*.
- Killian, D. (2022). Towards a typology of predicative demonstratives. *Linguistic Typology, 26* (1), 1–41.
- Petit, D. (2010). On presentative particles in the Baltic languages. In: N. Nau & N. Ostrowski (Eds.), *Particles and connectives in Baltic* (pp. 151–170). Vilnius: Universitetas.
- Talmy, L. (2017). *The Targeting System of Language*. The MIT Press.
- Tobin, Y. (1991). Existential particles in modern Hebrew. *Multilingua, 10*, 93–108.

Multichannel resources of co-construction in conversation

Nikolay Korotaev

Institute of Linguistics RAS; Russian State University for the Humanities

n_korotaev@hotmail.com

In this talk, I present a multichannel analysis of co-construction in Russian conversations. Co-construction (or, collaborative completion) is present when a coherent syntactic structure is jointly generated by two participants, with the first participant producing its initial component and the second participant completing it. While syntax, prosody, and communication design of co-construction have been extensively studied in recent decades (see King 2018 for a review), less is known about the use of non-vocal resources and their interplay with the vocal ones (Kalkoff & Dressel, 2019; Song & Vukadinovich, 2021 being some of the few notable exceptions). Still, examining the ways in which interlocutors manage their multichannel behavior when collaboratively producing syntactic constructions may shed new light on this conversational phenomenon, as well as enrich our understanding of multimodality in language (Müller et al., 2013/2014).

I use data from the “Russian Pear Chats and Stories” — a corpus that consists of video-recorded sessions, in each of them three interlocutors relate and discuss the contents of Wallace Chafe’s “Pear Film” (Kibrik et al., 2020). When analyzing instances of collaborative constructions, I propose for a tripartite sequential scheme. The first step of the scheme embraces the initial component of the construction, but it also presupposes that the first participant makes a request for a cooperative action. On the second step, the second participant reacts to such a request and completes the construction. On the third step, the first participant expresses his assessment of the second participant’s input. In cases where this sequential scheme is realized to a full extent, the interlocutors show a remarkable coordination of vocal and kinetic actions to achieve shared goals. However, this is by no means always the case, as the scheme may be fulfilled only partially.

Based on these distinctions, I define three types of communicative patterns taking place during co-construction: “Requested Cooperation”, “Unplanned Cooperation”, and “Non-realized Interaction”. All of them have both vocal and non-vocal features, and sometimes only non-vocal phenomena provide sufficient clues for understanding whether the interlocutors act in a cooperative or competitive manner.

References

- Kalkhoff, A.T. & Dressel, D. (2019). Co-constructing utterances in face-to-face-interaction: A multimodal analysis of collaborative completions in spoken Spanish, *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality* 2(2).
- Kibrik, A.A., Korotaev, N.A., & Podlesskaya V.I. (2020). Russian spoken discourse: Local structure and prosody. In: S. Izre'el, H. Mello, A. Panunzi, & T. Raso (Eds.), *In search of basic units of spoken language: A corpus-driven approach* (pp. 35–76). John Benjamins Publishing Company.
- King, A.H. (2018). Collaborative completions in everyday interaction: A literature review. *Studies in Applied Linguistics & TESOL*, 18(2), 1–14.
- Müller, C., Cienki, A., Fricke, E. et al. (Eds.) (2013/2014). *Body – Language – Communication: An international handbook on multimodality in human interaction*. De Gruyter Mouton. 2 vols.
- Song, Z. & Vukadinovich, S. (2021). Collaborative construction of turn constructional units in responsive positions of question-answer sequences in Mandarin conversation. *Chinese Language and Discourse*, 12(1), 84–108.

Spoken varieties of “well-described” languages as a source for typological comparison

Vera I. Podlesskaya

Institute of Linguistics, Russian Academy of Science

podlesskaya@iling-ran.ru

The paper claims that adequate typological affiliation of languages can be achieved only when based on multimodal rather than monomodal data. In practice, typologists analyze under-documented languages basing on recorded and transcribed spoken discourse, while their judgments about languages with a long literacy tradition are based mainly, or even exclusively, on written data. This inconsistency complicates systematic cross-linguistic comparison and may result in incorrect conclusions.

The paper particularly explores how adding data from spoken discourse helps to refine the typological profile of Russian. The first-hand data comes from the Prosodically Annotated Corpus of Spoken Russian (Spokencorpora 2014). It consists of 4h 26 min of monologue speech: personal stories, stories on given everyday topics, presentations stimulated by story-(re)telling tasks. Each monologue is in the form of an audio-file with a synchronized transcript (for annotation details cf. Kibrik, Podlesskaya 2009).

Natural spoken discourse data helped to reveal several phenomena that previously have never been attributed to Russian, but are characteristic of languages typologically, genetically and areally distant from Russian. These phenomena, which include, among others, left and right dislocations, serialization and clause chaining, appear to be quite frequent in spoken Russian. For example, Russian has never been listed among languages that employ verb serialization. Serial constructions are multiple finite verbs in the same grammatical form that occur contiguously, share at least one argument and conceptualize a single event (show semantic integrity at least in terms of time and space). This type of construction is, indeed, absent from Russian written discourse, however, it is well attested in our data. Serial constructions in spoken Russian fall under a single intonation contour and may even show symptoms of clause union overcoming the so-called “coordinate structure constraint”, in that the object of the second verb can be placed to the left of the first verb of the complex:

I ja ego pri etom {stoju i protiraju}.
 And I it.ACC meanwhile stand.1.SG.PRES and wipe.1.SG.PRES
 ‘And meanwhile, I keep wiping it [the motorbike].’ Lit.: “And I it {stand and wipe}”

On the other hand, many supposedly prominent grammatical features traditionally attributed to Russian in widely accepted typological listings appear to be strikingly absent in spoken discourse. To name only two: (a) non-finite verb forms, like particular converbs and participles, are almost absent from our corpus; and (b) coordinated NPs almost never occur as preverbal subjects, hence, we observe constructions equivalent to “There lived A and B” rather than “A and B lived there”, so we may hypothesize that spoken Russian tends to prefer highly individuated referents as preverbal subjects. Thus, ignoring data from natural spoken discourse may incorrectly place a presumably “well-described” language in traditional typological classifications that address syntactic categories, grammatical relations, word order etc.

References

- Spokencorpora (2014). *Rassказы o snovidenijax i drugie korpusa zvučaščej reči* (Prosodically annotated corpus of spoken Russian) <http://spokencorpora.ru>
- Kibrik, A. A., & Podlesskaja, V. I. (Eds.) (2009). *Rassказы o snovidenijax. Korpusnoe issledovanie ustnogo russkogo diskursa*. [Night Dream Stories. A corpus study of spoken Russian discourse]. Moscow: Jazyki Slavjanskix Kul'tur.

Turn expansion and the grammar-body interface: Speakers' embodied conduct at increments

Yael Maschler

University of Haifa

maschler@research.haifa.ac.il

Jan Lindström

University of Helsinki

jan.k.lindstrom@helsinki.fi

Simona Pekarek Doehler

University of Neuchâtel

simona.pekarek@unine.ch

In social interaction, speakers deploy various practices for extending their turns at talk by making syntactically simpler units structurally and semantically more complex in an incremental (Ford, Fox & Thompson, 2002), step-by-step manner. We'll be looking at turn extensions comprising clauses, as well as at extensions below the clause level. One such practice consists of, e.g., adding a subordinate clause *post hoc* to what was first produced as a main clause ending at a point of syntactic and prosodic completion. Such boundary places can be followed by at least two kinds of trajectories: 1) the speaker's turn **continues the same action** of the turn-constructive unit across a syntactic and a prosodic boundary, or 2) the speaker continues with a stretch of talk that carries out a **new action** after syntactic and prosodic completion. Whether we are dealing with boundaries of type 1 or type 2 has in earlier studies been related to the strength of the syntactic, prosodic and pragmatic boundaries between the turn units (e.g., Schegloff, 1996; Ford & Thompson, 1996; Fox, Ford & Thompson, 2002; Couper-Kuhlen & Ono, 2007, Barth-Weingarten & Ogden, 2021), but much less has been said about the role of speakers' embodied resources in such contexts (but see Li, 2013; Rönnqvist & Lindström, 2021).

In our talk we seek to contribute to a better understanding of incrementing and turn continuing practices by attending to speakers' gaze, posture, and gesture at the juncture of possible turn constructive units in multi-unit turns. More specifically, we will discuss cases of type 1, where embodied cues indicate the continuation of the action past the syntactic and prosodic boundary, and type 2, where embodied cues indicate that a new action is produced after syntactic and prosodic completion. We will show that types 1 and 2 are not the only two possible cases, but rather that they are found on two opposite ends of a continuum, thus forming a scalar phenomenon.

Through such an account, we hope to contribute to current interests in continua of clausal integration (Maschler, 2018; Beijering et al., 2019) and in the complexity of how grammar and body interface in social interaction (papers in Maschler et al., 2020; Pekarek Doehler et al., 2022), also with regard to participants' resources for signaling

and recognizing turn-transitional relevance places (Kendrick et al., 2023). Our analyses are based on excerpts of video-recorded conversations in three languages, French, Hebrew, and Swedish.

References

- Barth-Weingarten, D. & Ogden, R. (2021). Chunking in spoken language: Introducing weak cesuras. *Open Linguistics*, 7(1), 531–548.
- Beijering, K., Kaltenböck, G. & Sansiñena, M. (2019). Insubordination: Central issues and open questions. In *Insubordination: Theoretical and Empirical Issues* (pp. 1–28). De Gruyter.
- Couper-Kuhlen, E., & Ono, T. (Eds.) (2007). Turn continuation in cross-linguistic perspective. Special issue of *Pragmatics*, 17(4).
- Ford, C. E., Fox, B. A. & Thompson, S. A. (2002). Constituency and the grammar of turn increments. In: C. E. Ford, B. A. Fox, & S. A. Thompson (Eds.), *The Language of Turn and Sequence* (pp. 14–38). Oxford University Press.
- Ford, C. E. & Thompson, S. A. (1996). Interactional units in conversation: Syntactic, intonational and pragmatics resources for the management of turns. In: E. Ochs, E. A. Schegloff, & S. A. Thompson (Eds.), *Interaction and Grammar* (pp. 134–184). Cambridge University Press.
- Li, X. (2013). Language and the body in the construction of units in Mandarin face-to-face interaction. In: B. Szczepek Reed, & G. Raymond (Eds.), *Units of Talk – Units of Action* (pp. 343–375). John Benjamins.
- Kendrick K. H., Holler J. & Levinson S. C. (2023). Turn-taking in human face-to-face interaction is multimodal: Gaze direction and manual gestures aid the coordination of turn transitions. *Philosophical Transactions B*, 378.
- Maschler, Y. (2018). The on-line emergence of Hebrew insubordinate *she*-‘that/which/who’ clauses. *Studies in Language*, 42 (3), 669–707.
- Maschler, Y., Pekarek Doehler, S., Lindström, J. & Keevallik, L. (Eds.) (2020). *Emergent Syntax for Conversation: Clausal patterns and the organization of action*. John Benjamins.
- Pekarek Doehler, S., Keevallik, L. & Li, X. (Eds.) (2022). *The grammar-body interface in social interaction*. Special Issue of *Frontiers in Psychology*, 1–3.
- Rönnqvist, S. & Lindström, J. (2021). Turn continuations and gesture: ‘And then’-prefacing in multi-party conversations. *Frontiers in Communication*, 6:670173, 1–14.
- Schegloff, E. A. (1996). Turn organization: One intersection of grammar and interaction. In: E. Ochs, E. A. Schegloff, & S. A. Thompson (Eds.), *Interaction and grammar* (pp. 52–133). Cambridge University Press.

דקדוק מבוסס-שימוש מסביר את רכישת תבנית הברירה

מירה אריאל, ענבל ארנון ושירה טל

אוניברסיטת תל-אביב; האוניברסיטה העברית; אוניברסיטת אדינבורג

shira.tal1@mail.huji.ac.il inbal.arnon@gmail.com mariel@tauex.tau.ac.il

בעקבות גרייס (Grice, 1989) והורן (Horn, 1972), נותחו מבעי ברירה (דנה קנתה דובי או גורילה) כנושאים מובן אינקלוסיבי, כלומר, 'דנה קנתה אחד משני הצעצועים או את שניהם'. עם זאת, ההנחה הייתה שהמובן הדפולטי הוא אקסקלוסיבי, 'דנה קנתה רק אחד מהצעצועים'. ממצאים ניסויים הראו שבעוד מבוגרים מעדיפים לפרש תבניות ברירה כאקסקלוסיביות, ילדים, אפילו בני 7, מפרשים אותן כאינקלוסיביות. וכך, אם מוצגת בפניהם תמונה שלפיה 'דנה קנתה הן דובי הן גורילה' הם קובעים שטענת הברירה אמיתית.

בעקבות אריאל ומאורי (Ariel & Mauri, 2018), אנחנו מניחות שתבנית הברירה מאפשרת קריאים אחדים של 'אחת מבין שתי הברירות'. קרי אחד הוא הקרי המצמצם שבו הדוברת, אשר אינה יכולה לקבוע מהי הברירה הנכונה, מצמצמת את האפשרויות לאלה שהיא מפרטת במבנה. זה הקרי הרווח בניסויים. קרי אחר, שלא נבדק, הוא קרי הבחירה שבו הדוברת מציגה לנמען ברירות אחדות ומהן עליו לבחור אחת. בקורפוס סנטה ברברה לאנגלית אמריקאית מדוברת הקרי המצמצם אינו שכיח בשיח (0.4%), וקרי הבחירה שכיח פי כמה (11.7%).

אנו מציעות שתבנית הברירה נרכשת בהדרגה, על פי תזתבניות/קריאים. אילכך צפינו שהתבנית השכיחה (בייחוד בדיבור אל ילדים) היא שתירכש ראשונה על ידי הילדים (Tomasello, 2003). זה בדיוק מה שמצאנו.

בדיקה של קורפוס ברמן, שיחות בין הורים לילדים צעירים (ראו ברמן, 1990), העלתה 339 היקרויות של 'או'. להלן תפוצת הקריאים:

קרי	שכיחות	%
בחירה	254	74.9%
מצמצם	4	1.2%
אחר	81	23.9%

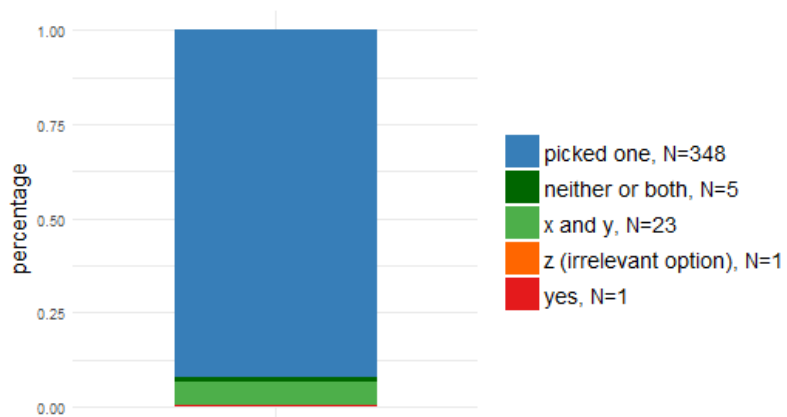
הממצאים הראו בבירור שבשיח הפונה לילדים לא רק שקרי הבחירה שכיח פי כמה מהקרי המצמצם (פי 63), שלא כמו בקורפוס המבוגרים (באנגלית), קרי הבחירה כאן הוא למעשה הקרי הדומיננטי היחיד (75%). יתרה מכך, לקרי הבחירה מימוש לשוני מובחן וברור, שסביר שיקל על זיהויו בתהליך הלמידה. מדובר בתבנית (גולדברגיאנית), המורכבת ברוב המכריע של המקרים משאלה תחבירית המשתרעת על פני שתי יחידות הנגנה, כאשר הראשונה מסתיימת בעלייה בגובה הצליל, והשנייה (האחרונה) בירידה. זאת ועוד, הצבת בחירה בין שתי ברירות (לעומת הצעת בחירה פתוחה) היא גם רוטינה שיחית רווחת כלפי ילדים.

אם כך, בהנחה שרכישת שפה היא מבוססת-שימוש, שיערנו שגם המטלה המטה-לשונית (שיפוטי אמת) וגם סוג משפטי המטרה (תבניות 'או' מצמצמות) הם שהכשילו את הילדים בניסויי

המעבדה הרווחים. לפיכך, בחרנו מטלה אקולוגית המותאמת לילדים צעירים (קריאה לפעולה):
שאלת בחירה בין שתי ברירות, למשל, אתה רוצה שוקולדים או סוכריות?

תוצאות הניסוי שערכנו הראו שילדים בגילי 3–4, צעירים הרבה יותר מאלה שנבדקו בספרות, הגיבו על פי הדפוס הבוגר באופן מקסימלי. ב־92% מתגובותיהם הם בחרו באחת מן הברירות בלבד (כמו המבוגרים בניסוי מקביל):

לסיכום, ממצאינו תומכים הן באבחנה בין קריאי 'או' 'אקסקלוסיביים' שונים (Ariel & Mauri, 2018) הן בתאוריות רכישה מבוססות שימוש (Tomasello, 2003).

רשימת מקורות

- Ariel, M. & Mauri, C. (2018). Why use *or*? *Linguistics*, 56, 939-994.
- Grice, H. P. (1989). *Studies in the way of words*. Harvard University Press.
- Horn, L. R. (1972). *On the semantic properties of the logical operators in English*. Mimeo, Indiana University Linguistics Club.
- Tomasello, M. (2003). *Constructing a Language: A Usage-Based Theory of Language Acquisition*. Harvard University Press.

מפרש הפרדיקטים בסיפורים של חיילים ושל מבוגרים: ניתוח פסיכולינגוויסטי

ליאת הרשקוביץ ודורית רביד

אוניברסיטת תל אביב אוניברסיטת תל אביב

doritr@tauex.tau.ac.il herliat@gmail.com

היכולת לתפוס את הזרם הרציף של התנסויות, פעילויות ומצבים ולארגן אותן ביחידות מובחנות, כלומר אירועים, מבוססת על יכולות קוגניטיביות כמו תפיסה, קשב וזיכרון, כמו גם על יכולות שפתיות (Richmond & Zacks, 2017). ליכולת זו תפקיד מהותי בהבניית זיכרונות, בתכנון ובניבוי של אירועים כמו גם בהבנתם, ומכאן – ביכולת להפיק סיפורים מסוגים שונים ולפרש אותם (Unal et al., 2021). הביטוי השפתי הטיפוסי ביותר של אירועים הוא בפרדיקט. לטענת החוקרות גולינקוף והירש פסק (Golinkoff & Hirsch Pasek, 2008), האתגר העיקרי העומד בפני רוכשי שפה הוא ללמוד כיצד "אורזים" את היחידות הקוגניטיביות של האירועים והמצבים בדרכים האופייניות לטיפולוגיה של השפה: השימוש בצורה מסוימת להבעת האירוע עשוי להשפיע על הדרך שבה האירוע ייזכר ויפורש (George et al., 2014).

העבודה הנוכחית עוסקת בתקופת התפתחות השפה המאוחרת – כלומר, ההתפתחות המתרחשת בשנות בית הספר ואף בשנות הבגרות המוקדמות, שבה חלים שינויים חשובים בתחומי הקוגניציה, ההתפתחות החברתית והשפה (Berman, 2008). הקורפוס המשמש אותנו לעבודה זו מכיל 660 נרטיבים אישיים העוסקים בשני נושאים שונים: כ־330 מתוכם עסקו בתמות של עלבון ובושה (Ravid & Hershkovitz, 2017), וכ־330 עסקו בתמה של סיפורי מסע (ניידץ, 2021). כל הסיפורים האישיים בקורפוס נכתבו בידי תלמידי בית ספר בכיתות ד, ז ו"א, וכן בידי חיילים ובנות שירות לאומי ומבוגרים, כולם ממיצב סוציו-אקונומי בינוני-גבוה. כהכנה לאיתור ולניתוח של הפרדיקטים המורכבים ביקשנו לברר את התפלגות הפרדיקטים בכללותם בקורפוס הנדון, ולשם כך זוהו כל הפרדיקטים בקורפוס המחקר, המכיל כ־53,000 מילים. שיטת הניתוח כללה מיון (1) לסוג הפרדיקט – פועלי או שמני (פרדיקט צ"ש, תואר, או צ"י); (2) לסדר הבסיסי של המילים בפסוקית – סדר נושא ראשון וסדר נושא ראשון (Ravid, 1995; Dattner et al., 2019), כמו גם לשינויים בסדר המילים הבסיסי; וכן (3) להיבטים סמנטיים-פרגמטיים של פרדיקטים, כמו מודליות.

הניתוח שנציג בהרצאה מתמקד בשתי קבוצות הגיל הבוגרות – החיילים ובנות השירות הלאומי (בני 19–21) והמבוגרים (מעל גיל 25). כל קבוצת גיל מכילה כ־130 נרטיבים אישיים, כאשר כמחציתם עוסקים בתמות של עלבון ובושה, וכמחציתם בתמה של סיפורי מסע. הניתוח היא שיכולות השפה, ובמיוחד יכולות השפה האורייניות, ממשיכות ומתפתחות גם מעבר לשנות בית הספר המאוחרות, כפי שכבר נמצא במחקרים על תחומי שפה שונים (Ravid; Levie et al., 2020; Ravid & Vered, 2017; Hershkovitz, 2017). יתרה מכך, מעניין להשוות בין שתי קבוצות של בוגרים – מבוגרים, שרובם המכריע תלמידי אוניברסיטה או בוגרי לימודים אקדמיים, לעומת חיילים שיש בהם בשלות שפתית מבחינת הגיל, אך אינם נמצאים במסגרת לימודית כלשהי. ההרצאה תציג את כלל התפלגויות הפרדיקטים בסיפורים האישיים של שתי קבוצות אלה משלוש נקודות הראות שתוארו לעיל, כמו גם פרשנות על ממצאינו.

רשימת מקורות

- ניידניץ רוזן, ר'. (2020). ניתוח מילות יחס בנרטיבים כתובים - השוואה בין גילאים ומיצבים בשנות בית הספר. חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה. בית הספר לחינוך, הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל אביב.
- Berman, R.A. (2008). The psycholinguistics of text construction. *Journal of Child Language*, 35, 735-771.
- Dattner, E., Kertes, L., Zwilling, R., & Ravid, D. (2019). Usage patterns in the development of Hebrew grammatical subjects. *Glossa*, 4(1), 129, 1-28.
- George, N. R., Göksun, T., Hirsh-Pasek, K., & Golinkoff, R. M. (2014). Carving the world for language: How neuroscientific research can enrich the study of first and second language learning. *Developmental Neuropsychology*, 39(4), 262–284.
- Golinkoff, R. M. & Hirsh-Pasek, K. (2008). How toddlers begin to learn verbs. *Trends in Cognitive Science*, 12(10), 397-403.
- Levie, R., Ashkenazi, O., Eitan Stanzas, S., Zwilling, R., Raz, E., Hershkovitz, L. & Ravid, D. (2020). The route to the derivational verb family in Hebrew: A psycholinguistic study of acquisition and development. *Morphology*, 30(1), 1-60.
- Ravid, D., & Hershkovitz, L. (2017). The development of Hebrew conjunct constructions in narration. In E. Segers & P. van den Broek (Eds.), *Developmental perspectives in written language and literacy*. In honor of Ludo Verhoeven (pp. 119-135). John Benjamins.
- Ravid, D. 1995. *Language change in child and adult Hebrew*. Oxford University Press.
- Ravid, D., & Vered, L. (2017). Hebrew verbal passives in Later Language Development: the interface of register and verb morphology. *Journal of Child Language*, 44(6), 1309-1336.
- Richmond, L. L. & Zacks, J. M. (2017). Constructing experience: Event models from perception to action. *Trends in Cognitive Sciences*, 21(12), 962–980.
- Ünal, E., Ji, Y., & Papafragou, A. (2021). From event representation to linguistic meaning. *Topics in Cognitive Science*, 13(1), 224-242.

כיצד נוצרים פעלים בעברית החדשה?

ורה אגראנובסקי

האוניברסיטה העברית בירושלים; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

vera.agranovski@mail.huji.ac.il

בהרצאה זו אני מבקשת להציג את המסקנות העיקריות של עבודת הדוקטור שלי, הבוחנת את מערכת הפועל של העברית החדשה מנקודת מבט של פרודוקטיביות דיאכרונית (באור, 2001). המחקר מבוסס על מסד נתונים השואף להקיף את כלל הפעלים בעברית על רבדיה – הוא כולל את כל הפעלים שבמילון אבן-שושן ובשישה מילונים נוספים. משולב בו גם מידע על השימוש בפעלים החדשים, בין היתר על השימוש בעברית בת זמננו ועל השנה שבה תועדו לראשונה. מידע זה נאסף על סמך שמונה קורפוסים. כל הנתונים יחד מאפשרים לבחון את העברית החדשה כרובד שלם, להתחקות על שינויים במערכת היוצרת לאורך הרובד הזה, ובמידה מסוימת גם להשוות אותה לרבדים הקודמים. עיון דיאכרוני בעברית החדשה עשוי להסביר גם הבדלים בין מחקרים שעסקו בפרודוקטיביות מערכת הפועל ברובד הזה (למשל, סיוון; בולוצקי, 1999; לקס, 2011).

מסקנות המחקר הן שמתקופת התחייה עד ימינו התרחשו במערכת הפועל הפרודוקטיבית שינויים במישורים שונים, והמשותף לכולם הוא צמצום הדרגתי בגזירת פעלים בזיקה לפעלים אחרים. המערכת היוצרת פעלים בעברית בת זמננו יונקת בעיקר ממערכת השם. השינוי המהותי ביותר התחולל בגזירת פעלים חדשים בזיקה לפעלים מהרבדים הקודמים, כגון גזירת הפועל **הגניב** כאשר משמשים הפעלים המוֹרְשִׁים **גנב** ו-**התגנב**. גזירה זו הלכה והצטמצמה מתקופת התחייה ופסקה לגמרי בסוף שנות החמישים. לאורך כל התקופה של העברית החדשה נוצרו פעלים בעלי שורשים חדשים כגון **הלאים**, **צקצק**, **שכתב**, ומשנות השישים זו הגזירה הבלעדית. כך התרחקה בהדרגה מערכת הפועל הפרודוקטיבית של העברית החדשה ממערכת הפועל המורשת, ובעברית בת זמננו לא נוצרים עוד פעלים חדשים בזיקה לפעלים מוֹרְשִׁים.

בגזירת פעלים בעלי שורשים חדשים התרחש תהליך של התרחקות נוספת מגזירת פועל בזיקה לפועל אחר. בעברית החדשה פעל תהליך פרודוקטיבי של הרחבה ישירה של שורש – גזירת פעלים שבהם שורש קיים עובר הרחבה בהכפלה או בעיצורי משקל, כגון **צחקק**, **שחזר**. תהליך זה התרחש בזיקה לפעלים מוֹרְשִׁים, אבל גם הוא דעך אחרי שנות השישים. בעיון ברובד של העברית החדשה בשלמותו 89% מהשורשים החדשים נקלטו בדנומינציה (השאר בעיקר בהרחבה ישירה ומעט בגזירה פונרסמנטית), ובעברית בת זמננו כמעט כל הגזירה של פעלים בעלי שורשים חדשים היא דנומינטיבית.

כך הגזירה של פועל חדש בזיקה לפועל אחר מתקיימת בעיקר בשילוב של שורש המשמש בפועל קיים בבניין נוסף. בגזירת פעלים בעלי שורשים חדשים התרחש צמצום משמעותי של אפשרויות הגזירה הזאת. השורשים החדשים מופיעים בבניין פעיל אחד בלבד – פיעל או הפעיל. בגזירת פעלים פעילים בבניינים פיעל והפעיל, ב־77% הבניין הוכתב באילוץ גזירה, ובכך התבטל ההבדל הסמנטי ביניהם, ובעברית בת זמננו הפך בניין הפעיל לחלופתו של בניין פיעל במצבי אילוץ כגון שמירת צרור תחילי – **קליק** < **הקליק**. ההבדל הסמנטיתחבירי היחיד שעדיין מתקיים בגזירת פעלים חדשים הוא בין פיעל/הפעיל לבין התפעל.

המערכת הפרודוקטיבית של העברית החדשה שונה מהותית מהמערכת הסינכרונית ומהמערכת שפעלה ברבדים הקודמים. השאלה המעניינת היא אם התמורות בעברית החדשה נובעות מהתפתחותה הייחודית של העברית. ממחקר קיים על שפות שמיות חיות אחרות עולה שהתהליך שחל בעברית החדשה אינו חריג.

רשימת מקורות

סיוון, ר'. (1963/תשכ"ד). *צורות ומגמות בחידושי הלשון בעברית בתקופת התחייה*. עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית בירושלים.

Bauer, L. (2001). *Morphological Productivity*. Cambridge University Press.

Bolozky, S. (1999). *Measuring productivity in word formation: The case of Israeli Hebrew* [Studies in Semitic Languages and Linguistics 27]. Brill.

Laks, L. (2011). *Morpho-phonological and morpho-thematic relations in Hebrew and Arabic verb formation*. PH.D. Dissertation, Tel Aviv University.

כפילות מורפולוגית בשמות תואר בערבית פלסטינית

ליאור לקס

אוניברסיטת בר-אילן

Lior.Laks@biu.ac.il

המחקר בוחן היווצרות כפילות מורפולוגית במערכת שמות התואר בערבית פלסטינית, כלומר קיום שני שמות תואר בעלי שורש זהה במשקלים שונים ועם משמעות זהה. אדגים זאת באמצעות התארים נאצח במשקל פאעל (1) תצחאנ במשקל פעלאנ (2), המציינים 'שמן' ומשמשים בהקשרים דומים.

(1) אש-שבב נאצח כתיר

'הבחור שמן מאוד'

<https://www.facebook.com/admitNajah/posts/3448194198574547>

(2) אנא בתערפי נצחאנ

'אני, כפי שאת יודעת, שמן'

<https://www.facebook.com/admitNajah/posts/2431848813542429>

משקל פעלאנ משמש בעיקר לשמות תואר המציינים מצב, למשל, עטשאנ 'צמא' ופרחאנ 'שמח'. הנקין (1985) הראתה שהמשקל משמש לעיתים גם בתפקיד בינוני בלהגים בדואים ומביע שינוי מצב, וכך נוצר בידול חלקי בין שתי הצורות (למשל, שמן לעומת נהיה שמן). במחקר זה אבחן מקרים שבהם תואר קיים במשקל אחר מקבל לבוש נוסף במשקל פעלאנ ללא בידול. המחקר מבוסס על אוסף דוגמאות מתוך המרשתת. החיפוש הניב זוגות נוספים של שמות תואר כגון צעב - צעבאנ 'קשה', בחייל - בחילאנ 'קמצן' תויל - טולאנ 'גבוה'. עיון בדוגמאות מראה שההתגוונות המורפולוגית ניתנת לניבוי. השינוי הוא חד-כיווני, כלומר שם תואר במשקל אחר מקבל כפולה במשקל פעלאנ ולא להפך. נראה כי קיימת מגמה חלקית של יצירת אחידות במערכת שמות התואר. עם זאת, קיים מספר לא מבוטל של תארים ללא צורה מקבילה במשקל פעלאנ. טענתי היא כי ניתן לנבא באלו מקרים תהיה חסימה של תצורה בפעלאנ על בסיס תכונות צורניות וסמנטיות של שם התואר הקיים. בהרצאה אתמקד בחסימה צורנית.

תצורת תואר במשקל פעלאנ אינה מתאפשרת במקרים שבהם התואר הקיים הוא במשקל המכיל מוספיות גזירה. נבחן למשל את שם התואר מבסוט 'מרוצה' במשקל מפעול אשר מכיל את תחילית הגזירה מ'. נראה כי לא קיים אילוץ סמנטי שימנע את תצורתו גם במשקל פעלאנ (*בסטאנ), בדומה לשמות תואר כגון פרחאנ 'שמח', אשר גם מציין מצב. הסיבה לחסימה של תצורה היא צורנית בלבד. הבסיס מכיל ארבעה עיצורים, כולל התחילית, ומשקל פעלאנ אינו יכול להכיל את כולם. ניתן היה ליצור שם תואר כגון *בסטאנ תוך השמטת עיצור המוספית, אולם הדבר היה יוצר שקיפות מבנית נמוכה בין המילים. חסימה זו קיימת באופן עקבי בשמות תואר אחרים הכוללים מוספיות גזירה, כגון אטרש (אפעל) - *טרשאנ, משהור (מפעל) - *שהראנ 'מפורסם', מתנאצע

(מתפאעל) – *צ'עאג 'צנוע' ועוד. הדבר מצביע על כך שהמנגנון המורפולוגי מנסה לשמר תכונות רבות של הבסיס ככל הניתן בתצורת מילים חדשות מעבר לעיצורי השורש בלבד. מחקרים רבים הצביעו על החשיבות של שימור תכונות הבסיס בתצורת מילים (רביד, 1990; בולוצקי, 1999; שורצולד, 2000; בת-אל, 1994 ואחרים), והדבר בא לידי ביטוי גם במחקר זה. המחקר מצטרף לסדרה של מחקרים המראים כי כפילות מורפולוגית ניתנת לניבוי במידה לא מבוטלת.

רשימת מקורות

הנקין, ר'. (1985). *מערכת הפועל של להגי בדואים בנגב – זמנים ואספקטים*. חיבור לשם קבלת התואר דוקטור לפילוסופיה. אוניברסיטת תל-אביב.
שורצולד, א"ר (2000). שורש הפועל וזיקת השם לפועל. בתוך א"ר שורצולד, ש' בלוס-קולקה וע' אולשטיין (עורכות), *ספר רפאל ניר: מחקרים בבלשנות, בתקשורת ובהוראת לשון* (עמ' 426–438). כרמל.

Bat-El, O. (1994). Stem modification and cluster transfer in Modern Hebrew. *NLLT* 12, 572–596.

Bolozky, S. (1999). *Measuring Productivity in Word Formation: The Case of Israeli Hebrew*. Brill.

Ravid, D. (1990). Internal structure constraints on new-word formation in Modern Hebrew. *Folia Linguistica*, 24, 289–347.

ערבית יהודית וערבית בישראל בהשפעת העברית

יהודית רוזנהויז

הטכניון - מ.ט.ל., חיפה

Judith@swantech.co.il

הרצאה זו בוחנת את הערבית כפי שהיא משמשת בישראל (בעיקר מהקמת המדינה) הן כערבית של הערבים ילידי הארץ ודוברי ערבית ילידיים והן כערבית-יהודית בפי היהודים בארץ. התחום "ערבית יהודית" (JA) שהתפתח בעיקר במאה ה-20, חוקר את שפות היהודים בארצות צפון אפריקה והמזרח התיכון (לדוגמה בלאו, 1988; בראשר, 1988; הארי, 2018). כיום הערבית היהודית כלולה בתחום השפות היהודיות, שחוקר בנוסף לרכיבי השפה והתרבות העברית שנמצאים בהן גם דיאלקטים ורליגיוולקטים של שפות אחרות. רוב המחקרים על JA, על הערבית המשמשת בארץ (ArI), ועל הערבית הישראלית (IH) מנותקים אלה מאלה. אך גם השפעות הערבית על העברית הישראלית ולהיפך, נחקרות בארץ. היות ששתי החברות האלה קיימו ומקיימות קשרים במישורים רבים, לא ייפלא שדוברי האחת יאמצו לעצמם רכיבים משפת שכניהם, דוברי החברה האחרת.

שאלת המחקר שלנו הייתה: מה הם ההבדלים בין JA של יהודים מהארצות דוברות הערבית, והערבית המשמשת יהודים בישראל, לבין ArI שקלטה רכיבים רבים מ-IH. כדי לענות בדקנו מחקרים מן הספרות העשירה שנכתבה בישראל על JA ועל השפעת העברית על הערבית בארץ ולהיפך. התמקדנו באוצר המילים, המשקף גם את רוב הצדדים הלשוניים האחרים של השפה (פונולוגיה-פונטיקה, מורפולוגיה, תחביר וסמנטיקה). יצוין שהשפה הערבית ידועה בדיגלוסיה שלה, כלומר ברובד הספרותי (=הכתוב) שלה, השונה במידה רבה מהרובד המדובר היומיומי, דבר שמתבטא גם באוצר המילים. בהרצאה יובאו דוגמאות מאוצר המילים של JA, ArI, IH.

ניתן לראות ש-ArI משקפת (בנוסף למילים שאולות משפות זרות), שלב של code switching (חילוף קודים). ArI מכילה גם מילים שנוצרו בדרך של תרגום מילולי ו/או חידושים בערבית משורשים וממילים ב-IH. תהליכים אלה דומים לתהליכים אצל מהגרים שמגיעים למקום חדש ומנסים להיקלט בו בעזרת רכיבים (מילוניים) מהשפה המקומית. הדבר עשוי לפתח דיאלקט היברידי מיוחד לאותו מקום. הרובד המדובר של ArI מושפע מן העברית, ומשפיע גם על הרובד הכתוב והמדובר, וטהרנים של הערבית מבקרים את המצב הזה. מצד שני, גם IH מושפעת מ-ArI, אך זאת בעיקר בסלנג המדובר ופחות ברכיבים ספרותיים או כלליים (מרעי, 2020). JA בנויה על בסיס הערבית המקומית (המדוברת והכתובה) בכל מקום. כך גם בפי יהודים ילידי הארץ שעדיין משתמשים בה. אך JA בישראל מושפעת בעיקר מ-IH, דבר שבהדרגה יביא להיכחדותה של הערבית היהודית בישראל (פיאמנטה, 2000, עמ' 7). פיאמנטה (שם, עמ' 5-6) כתב שהעברית והערבית של תחילת המאה ה-20 נבדלו זו מזו באוצר המילים המשקף את תחום הדת והתרבות הדתית. אולם ArI כיום משתמשת גם בביטויים ובמילים מתחומי החיים בישראל, כולל מבעים בעלי סממנים דתיים.

רשימת מקורות

- בר אשר, מ' (1988). מסורות ולשונות של יהודי צפון אפריקה. מוסד ביאליק.
מרעי, ע' (2020). שפה אחלה: שילוב הערבית בעברית הישראלית. כרמל.

- Blau, J. (1988). *Studies in Middle Arabic and its Judaeo-Arabic Variety*. The Magnes Press.
- Hary, B. (2018). Judeo-Arabic in the Arabic speaking world. In: B. Hary & S. Bunin Benor (Eds.), *Languages in Jewish Communities, Past and Present* (pp. 35–70). De Gruyter Mouton.
- Piamenta, M. (2000). *Jewish Life in Arabic Language and Jerusalem Arabic in Communal Perspective; A Lexico-Semantic Study*. Brill

בין המגדר למקום: העיצור /t/ ומקומו בהגיית העברית החדשה תומר שפירא

אוניברסיטת בן גוריון בנגב

schapito@post.bgu.ac.il

בחקר השונות הפונולוגית בעברית החדשה הרוב המוחלט של המחקרים בחנו בחינה קטגורית של משתנים בלשניים מוכרים שהשונות שלהם הייתה מודעת לדוברים (גפטר, 2019), כגון העיצורים הלועיים (בלנק, 1956) ומימוש הדורתנועה [ɛi] (פלג, 1992). בהרצאה זו אציג משתנה פונולוגי שלא זכה להתייחסות מחקרית עד כה – אופן הגיית הסותם המכתשי הבלתי־קולי /t/ – ואראה שמימוש ההגה מושפע מצירים חברתיים.

בשפות שונות, כגון אנגלית, נמצא שמשך שחרור זרימת האוויר בעת הגיית /t/ שונה בין דוברים ואף נושא לעיתים חשיבות חברתית (Podesva, 2008). בעברית, ככל הידוע לי, התופעה לא נבחנה, אך יש עדות מסוימת לכך ששחרור ארוך במיוחד נתפס כ"תל־אביבי" (בולוצקי, 2002). בחינה אקוסטית מאפשרת כימות מדויק ואובייקטיבי של משך השחרור כך שניתן לבחון אותו כמשתנה רציף ולא קטגורי. המחקר הסוציולו־פונטי הנוכחי חושף תופעה פונולוגית מפתיעה שהייתה סמויה מן האוזן העברית.

זה שנים שולטת ההנחה שהשונות הפונולוגית בעברית אינה מושפעת במיוחד מהמקום שהדוברים גדלו בו (Ravid, 1995). המחקר מעמיד את ההנחה הזאת במבחן אמפירי: בבחינת קורפוס של ראיונות סוציולשוניים עם 20 דוברים מתל־אביב ו־20 דוברים מבאר שבע. המדגם מאוזן מגדרית ומקפיד על גיוון הנבדקים מבחינה אתנית. עבור כל אחד מהדוברים סימנתי בתוכנת Praat את משך שחרור העיצור /t/ כאשר הוא הופיע בסוף מבע, כמו גם את התנועה הקודמת לו לצורכי נרמול. באופן זה נאספו 985 מימושים שונים של /t/ המאפשרים בחינה סטטיסטית.

המחקר העלה שהן המקום (תל־אביב לעומת באר שבע) הן מגדר הדוברים משפיעים על משך שחרור העיצור /t/ תוך אינטראקציה מובהקת סטטיסטית בין שני מנבאים אלו. בקורפוס התל־אביבי השחרור אומנם ארוך יותר בממוצע, אבל שילוב המשתנה המגדרי מגלה תמונה מורכבת. בבאר שבע הנשים הוגות /t/ ארוך יותר בממוצע, ואילו בתל־אביב דווקא הגברים הם אלו הנוטים להאריך את משך השחרור. ממצאים אלו מראים שכאשר בוחנים את האזור שאליו משויכים הדוברים כגורם לשונות פונולוגית בעברית החדשה, יש להתחשב גם בהצטלבות עם צירים חברתיים אחרים, כגון מגדר. המגדר משפיע באופן שונה על הגיית העיצור באזורים שונים בארץ ומעיד על סוגיה מורכבת, שההתעמקות בה תוכל לשפוך אור על הדרך שבה זהות מגדרית וזהות אזוּרית מזינות זו את זו, ומתבטאות בבידול לשוני.

רשימת מקורות

בולוצקי, ש' (2002). שונות פונולוגית ומורפולוגית בעברית המדוברת. **מדברים עברית**, יח, 239–278.

בלנק, ח' (1956). קטע של דיבור עברי ישראלי. **לשונו**, כא(א), 33–39.

פלג, א' (1992). פישוט הדורתנועה (EI) בעברית הישראלית: השתקפותם של תהליכים חברתיים בתהליך שינוי פונולוגי. **העברית שפה חיה**, א, 141–152.

Gafter, R. J. (2019). Modern Hebrew sociophonetics. *Brill's Journal of Afroasiatic Languages and Linguistics*, 11, 226–242

- Podesva, R. J. (2008). Three sources of stylistic meaning. Paper presented at the *Texas Linguistic Forum*, 51, 1–10.
- Ravid, D. D. (1995). *Language change in child and adult Hebrew: A psycholinguistic perspective*. Oxford University Press.

הצעה חדשה לפתרון תעלומת חוק ההידקקות בלשון המקרא

דני כלב

המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

kalevd@dyellin.ac.il

הידקקות (attenuation) היא חילופי פתח בחיריק בהברה סגורה לא מוטעמת הנגלים בהשוואה בין מסורות הניקוד שונות ואף באותה המסורת (סיון וקימרון, תשנ"ו, עמ' 7). דוגמות לכך: מְלֻחָמָה במסורת בבל וכתעתיקים לעומת מְלֻחָמָה במסורת טבריה, וכן בְּלֻעָדִי (במדבר ה כ) לצד בְּלֻעָדִי (איוב לד לב) במסורת טבריה. חוקרי לשון המקרא הסבירו את ההידקקות כבידול שנועד לכאורה למנוע רצף תנועות /a/ בהברות תוכפות (סיון וקימרון, תשנ"ו, עמ' 7). עם זאת, ההידקקות בכגון גְּבֻעוֹן וּשְׁמִשׁוֹן (Σαμψων-ו Γαβαὼן ב-LXX וכתעתיקים) וראיות נוספות שאציג בהרצאתי מפריכות את היפותזת הבידול. אציע להלן הסבר חדש לתופעה.

לטענתי ההידקקות היא שינוי פונולוגי דו־שלבי. ראשיתו חיטוף התנועה בהברה סגורה עקב התרחקות הטעם, ואחריתו – ביקוע צרור השוואים באמצעות תנועת חציצה (epenthesis). אעיר כי חרף ההנחה המקובלת, ולפיה בלשון המקרא הברות פתוחות בלבד עשויות להיחטף, הברות סגורות עשויות אף הן להתקצר עקב התרחקות הטעם (Khan, 1987). התופעה מתועדת בשפות נוספות (להלן).

בהיבטיה הארטיקולטוריים הידקקות היא **החטאה** (undershoot), היינו ארטיקולציה לא שלמה הגורמת לשינוי באיכות התנועה (Lindblom, 1963, passim) עד כיווצה ל-[ə]. תוצאת ההחטאה היא צרור שוואים נעים, אך מכיוון שהפונוטקטיקה הטברנית אינה מתירה זאת, תנועת החציצה [ĩ] נוספה לשם ביקוע הצרור.

נקל להיווכח כי ההידקקות כהגדרתי לעיל אינה ייחודית למערכת השם, אלא רווחת בכל נדבכי הדקדוק הטברני ובכלל זה בצירופי הסמיכות (1), באותיות השימוש (2) ובנטיית הפועל (3):

1. דְּבָרִי > דְּבָרִי* > דְּבָרִי*

2.

א. בְּכָלִל > בְּכָלִל* > בְּכָלִל

ב. לְשִׁמּוֹ > לְשִׁמּוֹ* > לְשִׁמּוֹ

3. כְּתָבִי > כְּתָבִי* > כְּתָבִי > תְּכַתְּבִי > תְּכַתְּבִי

כאמור, תהליכים פונולוגיים דומים מוכרים מלשונות אחרות. בלהגי ערבית בצפון וכן במלטזית [i] משמשת לביקוע צרור עיצורים (Hayes, 1986, p. 326):

4. /dʒisr/ 'גשר' + /kbi:r/ 'גדול' → /dʒisrikbi:r/ 'גשר גדול'

במנדאית קדומה מתועדים חילופי פתח בחיריק בהברה סגורה לא מוטעמת (אבודרהם, 2017, עמ' 141), ואילו באנגלית התנועה בהברה סגורה נחטפת ל-[ə] עקב התרחקות הטעם (Ladefoged, 2006, pp. 94–95):

5.

- א. /'konvikt/' מורשע'
ב. /kən'vikt/' להרשיע'

אשר ל"יוצאי הדופן" הרבים כגון מְבַדֵּים (משלי ז טז) ומְשַׁקֹּף (שמות יב ז), לטענתי, בהגייה מוקפדת (hyperarticulation) השתמרה התנועה המקורית. אישוש לכך אנו מוצאים בחילופי פתח וחיריק באותה המילה ממש: בְּלֻעְדִי לצד בְּלֻעְדִי, מְשַׁמְנִים (נחמיה ח י) לצד מְשַׁמְנִיו (ישעיה י טז) וכיו"ב. נראה אפוא כי בעלי המסורה שימרו נורמות הגייה שהתקיימו לא אחת זו לצד זו בדומה לשימור צורות ההפסק לצד צורות הרצף – כְּסָף לעומת כְּסָף, לדוגמה.

אשר לזמן פעולתה, אראה כי ההידקקות מאוחרת מאוד. ראשיתה לכל המוקדם במאה השישית לספירה, שכן בוולגטה (405 לספירה) ובתעתיקים הקודמים לה אנו מוצאים בין היתר Addo, Balaam ו-Samson חֶלֶף עָדו (זכריה א 7), בְּלָעַם (במדבר כד) וּשְׁמִשׁוֹן (שופטים יג כד) במסורת טבריה.

רשימת מקורות

אבודרהם, א' (2017). דקדוק המנדאית הקדומה על פי לשון קערות ההשבעה והקמעות. עבודת דוקטור, אוניברסיטת ברוקלין בנגב.

סיון, ד' וקימרון, א' (תשנ"ו). חילופי התנועות פתח וחיריק בהברה סגורה לא מוטעמת בעברית המקראית ושאלת ההידקקות. **לשונו**, נט, 7–38.

Hayes, B. (1986). Inalterability in CV Phonology. *Language*, 62 (2), 321–351.

Khan, G. (1987). Vowel Length and Syllable Structure in the Tiberian Tradition of Biblical Hebrew. *Journal of Semitic Studies*, 32 (1), 23–82.

Ladefoged, P. (2006). *A Course In Phonetics* (5th ed.). Boston: Thomson-Wadsworth.

Lindblom, B. (1963). Spectrographic Study of Vowel Reduction. *The journal of the Acoustical Society of America*, 35 (11), 1773–1781.

בין פרשנות לבלשנות: עיון בדרשות סמנטיות של חז"ל ובמשמעותן

אהרון גלצר

המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין

aharong@dyellin.ac.il

רק בשנים האחרונות החל להתפתח מחקר מעמיק בשאלת התודעה הלשונית המשתקפת מספרות המדרש. אט אט הולכת ומתבססת ההכרה שרוב המתודות הלשוניות המשמשות את חז"ל בדרשותיהם נסמכות על תודעה לשונית מוצקה. בצד זאת חשוב להדגיש שהדרשה מהווה בדרך כלל מעשה פרשני נקודתי ואינה מתיימרת להציג טענה לשונית עקרונית. תובנה זו מתחדדת מתוך עיון שיטתי בדרשות הסמנטיות של חז"ל. במחקר הנוכחי התבססתי על מדרשי התנאים, ובמהלכו אדון בשני סוגים של דרשות סמנטיות:

א. דרשות בתבנית "אין אל"ף אלא בי"ת"

ב. דרשות שעניינן היחס בין המסמן למסומן

בדרשות רבות נעשה שימוש בתבנית "אין אל"ף אלא בי"ת", למשל "אין מעילה אלא שינוי" (ספרא חובה, פרשה יא א). חוקרים שונים טענו שדרשות אלו ברובן מציעות את משמעו של הכתוב כפשוטו (ליברמן, 1963; לוקשין, 2016), וייתכן שאף מהוות ביאור מילוני גורף (קליין, 1932). ברם עיון שיטתי בכל המקרים שבהם מופיעה תבנית זו במדרשי התנאים מעלה שהמדרש מציע ביאור הנכון רק לחלק מן המופעים של המילה שבה הוא עוסק, ואינו מתיימר להכללה גורפת יותר, דהיינו הביאור המדרשי אינו מחייב בהכרח בהיקרויות אחרות של המילה הנידונה.

אלו הם פני הדברים גם באשר לדרשות שעניינן היחס בין המסמן למסומן. רבות מהן מבוססות על היצמדות למשמעותו הליטרלית של המסמן, הן פירושו של המסמן כמורה על מסומן צר, הן התעלמות מלשון ציורית. אולם לעיתים המדרש אינו נצמד למשמעות הליטרלית של המסמן, אלא דווקא מפרש שהוא מצביע על מסומן רחב או מייחס לו משמעות ציורית. עיון שיטתי מלמד כי הפרשנות הצרה אינה תחומה לאוצר מילים מסוים או לשדה סמנטי מוגדר, וכך הוא גם באשר לפרשנות המרחיבה. זאת ועוד, לעיתים מילה אחת מתפרשת הן במובנה הצר הן במובנה הרחב אף במהלך מדרשי אחד. למשל: "ונעלם מעיני אישה - להוציא את הסומה" (ס"ב, פסקה ז). הפירוש הפשוט לציורף "נעלם מעיני" הוא "נסתר מדעתו". פירוש זה נשען על ההנחה ש"עין" משמשת באופן מטפורי ככינוי לדעת, אך המדרש מפרש את "עֵינֵי" באופן ליטרלי כאיבר פיזי דווקא, וכך עולה שדין סוטה אינו חל במקרה שבעלה הוא סומא, נטול עיניים. ברם בהמשכה של הדרשה "עיני" מתפרש דווקא באופן מטפורי כ"יָדַע", ועל כן "ונעלם מעיני אישה - ולא שיהא בעלה רואה ומעמעם הא אם ידע בה בעלה אין רשיי [=רשאי] להערים עליה ולהשקותה". אם כן, אף באשר לאותה מילה עצמה, יש שנקטת פרשנות מרחיבה, ויש - פרשנות מצמצמת, ופער זה מתקיים אפילו באותה דרשה עצמה. יש בכך ללמד שחז"ל אינם מציעים פרשנות מילונית אלא מנצלים מדעת את רוחבו של המנעד הסמנטי לצורך מימושה של מטרתם הפרשנית.

רשימת מקורות

- לוקשין, מ' (2016). סימנים של יחס חיובי לפשט במדרשי ההלכה התנאיים. **מכלול פרדס**, 1, 5-15.
- ליברמן, ש' (1963). **יוונית ויוונית בארץ-ישראל**. יד יצחק בן צבי.
- קליין, ש' (1932). הערות להוצאה החדשה של "מכילתא דרבי ישמעאל". **לשונו**, 4, 38-50.

רשימת המרצים במפגש ה-40 של החוג הישראלי ע"ש חיים רוזן

1. פרופ' זהר לבנת (אוניברסיטת בראילן) Zohar.livnat@biu.ac.il
2. פרופ' פנינה שוקרון-נגר (אוניברסיטת בן גוריון בנגב) pshukrun@bgu.ac.il
3. רעות קמחי (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב) reutki@post.bgu.ac.il
4. פרופ' שלמה יזרעאל (אוניברסיטת תל-אביב) izreel@tauex.tau.ac.il
5. ד"ר לאון שור (המכללה האקדמית אחווה) shor.leon@gmail.com
6. ד"ר אנה ענבר (המרכז האקדמי לוינסקי-זינגייט; אוניברסיטת חיפה) inbara9@gmail.com
7. פרופ' יעל משלר (אוניברסיטת חיפה) maschler@research.haifa.ac.il
8. פרופ' מירה אריאל (אוניברסיטת תל-אביב) mariel@tauex.tau.ac.il
9. פרופ' ענבל ארנון (האוניברסיטה העברית בירושלים) inbal.arnon@gmail.com
10. ד"ר שירה טל (The University of Edinburgh) shira.tal1@mail.huji.ac.il
11. ליאת הרשקוביץ (אוניברסיטת תל-אביב) herliat@gmail.com
12. פרופ' דורית רביד (אוניברסיטת תל-אביב) doritr@tauex.tau.ac.il
13. ד"ר ליאור לקס (אוניברסיטת בראילן) Lior.Laks@biu.ac.il
14. ורה אגרונובסקי (האוניברסיטה העברית בירושלים; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין) vera.agranovski@mail.huji.ac.il
15. פרופ' יהודית רוזנהויז (הטכניון - מ.ט.ל.) Judith@swantech.co.il
16. תומר שפירא (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב) schapito@post.bgu.ac.il
17. ד"ר רועי גפטר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב) roeyg@bgu.ac.il
18. ד"ר דני כלב (המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין) kalevd@dyellin.ac.il
19. ד"ר אהרן גלצר (המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין) aharong@dyellin.ac.il
20. Dr. Nikolay Korotaev (Institute of Linguistics RAS; Russian State University for the Humanities) n_korotaev@hotmail.com
21. Prof. Vera I. Podlesskaya (Institute of Linguistics RAS) podlesskaya@iling-ran.ru
22. Prof. Jan Lindström (University of Helsinki) jan.k.lindstrom@helsinki.fi
23. Prof. Simona Pekarek Doehler (University of Neuchâtel) simona.pekarek@unine.ch